

# DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

| Dersin Adı                                      | Kodu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Yarıyıl | T+U+L<br>(saat/hafta) | Türü (Z / S) | Yerel Kredi | AKTS |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------|--------------|-------------|------|
| Patlamadan Çöküş: Küresel Nüfus Siyaseti Tarihi | KHAS 1376                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Bahar   | 03+00+00              | Seçmeli      | 3           | 5    |
| Akademik Birim:                                 | Ortak Dersler Bölümü                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |         |                       |              |             |      |
| Öğrenim Türü:                                   | Örgün Eğitim                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |         |                       |              |             |      |
| Ön Koşullar                                     | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |         |                       |              |             |      |
| Öğrenim Dili:                                   | İngilizce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |         |                       |              |             |      |
| Dersin Düzeyi:                                  | Lisans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |         |                       |              |             |      |
| Dersin Koordinatörü:                            | - -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |                       |              |             |      |
| Dersin Amacı:                                   | II. Dünya Savaşı'nın ardından, aşırı nüfus artışı korkusu küresel bilince hakim olmuş; devletleri, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütleri ve küresel elitleri, Çin'in Tek Çocuk Politikası gibi kısıtlayıcı önlemler almaya yöneltmiştir. Ancak son otuz yılda dramatik bir tersine dönüşe tanıklık edilmiştir: Hakim olan kaygı, nüfus artışından, dünyanın neredeyse tamamında görülen demografik çöküş endişesine evrilmiştir. Bu ders, aşırı nüfus korkularından günümüzdeki nüfus azalması (depopülasyon) kaygılarına doğru yaşanan bu radikal geçişin izini sürerek, nüfus siyasetinin küresel tarihini sunmaktadır. Demografik teorileri ve -Türkiye deneyimine özel bir vurgu yaparak- başlıca ülke örneklerini incelemek suretiyle, nüfus meselelerinin modern siyasetteki merkezi konumu analiz edilecektir. Nihayetinde bu ders, demografinin sunduğu eleştirel mercek aracılığıyla öğrencilerin dünya meselelerine dair kavrayışlarını derinleştirmeyi amaçlamaktadır. |         |                       |              |             |      |
| Dersin İçeriği:                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |         |                       |              |             |      |
| Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):                  | <ul style="list-style-type: none"><li>1- Malthusçuluktan başlayarak, nüfus meselelerine ilişkin tartışmaların ana temalarını tespit edecek;</li><li>2- Demografinin temel esaslarını tanımlayacak ve analiz edecek;</li><li>3- Dünya genelindeki Öjenik ve pro-natalist (doğum yanlısı) politikaların tarihini öğrenecek;</li><li>4- Bir zamanlar büyük bir küresel sorun olarak görülen aşırı nüfus konusunun, neden yerini tam tersine; yani Sahra-altı Afrika hariç neredeyse her ülkeyi sarsan doğurganlık düşüşüne bıraktığını kavrayacak;</li><li>5- Kuşakların, özellikle de baby boomer (bebek patlaması) kuşağının, nasıl ve neden demografik gelişmelerin bir ürünü olduğunu öğrenecek;</li><li>6- Günümüz dünyasının nüfus meselelerini anlayacaktır.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                  |         |                       |              |             |      |
| Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri             | Ders anlatımı, & Öğrencilerin ders içinde 4'lü ya da 5'li grup çalışmaları 90 dk. Ders anlatımı 60 dk tartışma 30 dk öğrenci grup içi tartışmaları                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |         |                       |              |             |      |

## HAFTALIK PROGRAM

| Hafta | Konular                                         | Ön Hazırlık                                                                                 |
|-------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Ders çizelgesini tanıtım ve ders hakkında bilgi | Yok                                                                                         |
| 2     | Thomas Malthus'dan Elon Musk'a Nüfus Meseleleri | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 3     | Demografinin temel kavramları                   | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 4     | Tarihte nüfus siyasetlerine örnekler            | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 5     | Öjeninin yükselişi ve düşüşü                    | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |

|    |                                                                            |                                                                                             |
|----|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6  | Günümüz dünyasında demografik endişeler: Doğurganlık ve Göç meseleleri     | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 7  | Demografi ve kuşaklar: Boomer kuşağı neden ve nasıl hegemonik oldu?        | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 8  | 21. Yüzyılda nüfus siyaseti:Global Popülizmin yükselişi                    | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 9  | Türkiye'nin demografik dönüşümü ve nüfus siyaseti (1908-2025)              | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 10 | Öğrenci Sunuşları: Batı Avrupa, ABD ve Kanada'da nüfus meseleleri          | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 11 | Öğrenci Sunuşları: Rusya, Doğu Avrupa ve Balkanlar'da nüfus meseleleri     | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 12 | Öğrenci Sunuşları:Çin, Doğu Asya, Hindistan ve Japonya'da nüfus meseleleri | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 13 | Öğrenci Sunuşları: Ortadoğu ve Sahara-Altı Afrika'da nüfus meseleleri      | Ders materyallerini okumak, ilgili videoları izlemek ve sınıf içi tartışmalara hazırlanmak. |
| 14 | Yüzyıl sonrası için demografik öngörüler                                   | Açık tartışma                                                                               |

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

## ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

Dudley L. Poston Jr. & Leon F. Bouvier, Population and Society: An Introduction to Demography, 2017.

Thomas R. Malthus, An Essay on the Principle of Population (London, 1798).

Paul Ehrlich, The Population Bomb, New York, 1978.

Eberstadt, Nicholas. The Age of Depopulation: Surviving a World Gone Gray. Foreign Affairs 103, no. 6 (November/December 2024).

Maria Sophie Quine, Population Politics in Twentieth Century Europe: Fascist Dictatorships and Liberal Democracies (London, 2003).

Mark Mazower, Healthy Bodies, Sick Bodies, in Dark Continent: Europe's 20th Century (London, 1998).

M. Asım Karaömerlioğlu, Zamane Siyasetinin 'Ruhu:' Neo-Popülizm Türkiye Siyasetinin Sınırları: Siyasal Davranış, Kurumlar ve Kültür: Ersin Kalaycıoğlu'na Armağan, der. Ali Çarkoğlu, Emre Erdoğan & Mert Moral, (İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2023): 289-309 (English translation also available).

M. Asım Karaömerlioğlu, The Rise and Decline of Population Politics in Turkey, (unpublished manuscript).

M. Asım Karaömerlioğlu, Dünyada ve Türkiye'de 1968 Kuşağını Yeniden Düşünmek, İlk Yüzyılı Biterken Cumhuriyet: Demokratikleşme Momentleri, Sıradan İnsanlar ve Siyaset, der. Gencer Özcan, Ömer Turan, Büke Boşnak, Tuğçe Erçetin, (İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2023). (English translation also available).

Many short readings from magazine and newspaper such as The Economist, The Financial Times, Foreign Affairs, and The Guardian.

## DİĞER KAYNAKLAR

Çeşitli belgesel niteliğinde videolar

## DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

| Yarıyıl İçi Çalışmaları                                            | Sayı     | Katkı Payı (%) |
|--------------------------------------------------------------------|----------|----------------|
| Katılım                                                            | 1        | 10             |
| Ödev                                                               | 1        | 15             |
| Sunum/Jüri                                                         | 1        | 15             |
| Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler (okuma, bireysel çalışma vb.) | 1        | -              |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar                          | 1        | 60             |
| <b>Total:</b>                                                      | <b>5</b> | <b>100</b>     |

## İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

| Etkinlikler                               | Sayısı | Süresi (saat) | Toplam İş Yüğü (saat) |
|-------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Ders Saati                                | 14     | 3             | 42                    |
| Ödev                                      | 1      | 10            | 10                    |
| Sunum/Jüriye Hazırlık                     | 1      | 10            | 10                    |
| Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler      | 12     | 4             | 48                    |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 1      | 15            | 15                    |
| <b>Toplam İş Yüğü (saat):</b>             |        |               | <b>125</b>            |

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

## PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

| #   | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 | PY10 | PY11 | PY12 |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|
| OC1 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |
| OC2 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |
| OC3 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |
| OC4 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |
| OC5 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |
| OC6 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |

**Katkı Düzeyi:** 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek